

VALG

Rett til å mene

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

I ÅR ER DET DIN TUR TIL Å STEMME!

I 2011 fyller du 16 eller 17 år. Da er du en av de utvalgte til å være med på et prøveprosjekt om å senke stemmerettsalderen fra 18 til 16 år.

Hvorfor skal 16-åringene få stemme?

Mange spør om lavere stemmerettsalder kan skape større samfunnsengasjement blant ungdom.

Som et forsøk er stemmerettsalderen i år satt ned til 16 år i en del kommuner. Det er ikke sikkert at stemmerettsalderen blir 16 år ved senere valg.

Regjeringen og Stortinget vil bruke erfaringene fra forsøket når de skal bestemme hva stemmerettsalderen bør være i framtida.

Hvem kan stemme?

Det holder at man fyller 16 år i valgåret for å kunne stemme. Er du født i 1995 eller tidligere, kan du stemme.

Du kan stemme ved kommunestyrevalget, men ikke ved fylkestingsvalget.

Hvorfor har ikke vi gang- og sykkelvei?

Du har mulighet til å påvirke din egen hverdag. Et av målene med å senke stemmerettsalderen er å gi ungdom mer innflytelse.

HVEM BESTEMMER HVEM SOM SKAL BESTEMME?

Hva gjør kommunestyret?

- Kommunestyret leder kommunen og bestemmer i saker som påvirker innbyggernes hverdag.
- Innbyggerne i kommunen velger representanter til kommunestyret hvert fjerde år.

Hvorfor bør du stemme?

- Du kan påvirke hvordan kultur-, idretts- og utdanningstilbudet skal være.
- Du kan være med på å bestemme hvordan nærområdet ditt skal se ut.
- Din stemme kan gjøre at saker som er viktige for ungdom i kommunen, blir prioritert.
- Du er med på å bestemme hvem som skal sitte i kommunestyret.
- Din stemme teller!

Hvordan finne ut hva partiene står for?

De forskjellige partiene og gruppene som stiller til valg, har alle en mening om hva som bør gjøres i din kommune. De fleste har egne nettsider hvor du selv kan lese deg til hva de mener. Mange politikere er også på Facebook, Twitter og andre sosiale medier, hvor du kan stille spørsmål. Du kan også ta kontakt med politikere på standene deres før valget.

Det kan være vanskelig å finne et parti eller en gruppe som mener akkurat det du mener i alle saker. Derfor er det lurt om du vet hvilke saker som er viktigst for deg, og så velge parti ut fra det.

Hvorfor forstår
ikke politikerne at
gode fritidstilbud
er viktig?

Kommunepolitikerne får ikke til alt de ønsker. De må prioritere. Derfor må de vite hva som er viktigst for deg og andre ungdommer.

NÅR OG HVORDAN STEMMER DU?

På valgdagen

12. september kan du stemme i et av valglokalene i hjemkommunen din. Hjemkommunen er den kommunen du var registrert bosatt i den 30. juni 2011.

Før valgdagen

Du kan forhåndsstemme i hvilken som helst kommune fra 10. august frem til og med 9. september. Vil du forhåndsstemme, finner du informasjon om valglokale og åpningstider på nettsidene til den kommunen som du skal stemme i.

Husk å ta med legitimasjon!

Kan du stemme via Internett?

Det er kun 16- og 17-åringene i Hammerfest, Mandal, Re og Ålesund som kan stemme via Internett. Bor du i en av disse kommunene, kan du selv bestemme om du vil stemme elektronisk eller i et valglokale. Du må være bruker av MinID og ha registrert mobiltelefonnummeret ditt der for å stemme via Internett. Du kan stemme elektronisk fra 10. august til og med 9. september.

Valgkort

Du har fått tilsendt et valgkort i posten. Her finner du informasjon om valget, for eksempel når og hvor du kan stemme på valgdagen. Ta gjerne med valgkortet når du skal stemme. Det er ikke nødvendig, men det går raskere. Valgkortet gjelder ikke som legitimasjon.

Er det vanskelig å stemme?

Nei, det er ikke vanskelig å stemme. Informasjon om hvordan du stemmer finner du på www.valg.no. Du kan også få hjelp av valgfunksjonærene i valglokalet. Lykke til. Bruk stemmen din – ikke la andre bestemme for deg!

Disse kommunene er med på forsøket

Austevoll (Hordaland)
Gjesdal (Rogaland)
Grimstad (Aust-Agder)
Hamar (Hedmark)
Hammerfest (Finnmark)
Kautokeino (Finnmark)
Kåfjord (Troms)

Luster (Sogn og Fjordane)
Lørenskog (Akershus)
Mandal (Vest-Agder)
Marker (Østfold)
Namdalseid
(Nord-Trøndelag)
Osen (Sør-Trøndelag)

Porsgrunn (Telemark)
Re (Vestfold)
Sigdal (Buskerud)
Stavanger (Rogaland)
Tysfjord (Nordland)
Vågå (Oppland)
Ålesund (Møre og Romsdal)

www.valg.no

Utgitt august 2011 av Kommunal- og regionaldepartementet
Publikasjonen finnes på bokmål, nynorsk, nordsamisk, lulesamisk og engelsk.

Design: Gjerholm Design as - Foto: Scanpix (forside), Johner

Publikasjonsnummer H-2260, Bokmål